



**USAID**  
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ



ГРОМАДСЬКЕ  
ПАРТНЕРСТВО  
ЗА ПРОЗОРИ  
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!



**Global  
Communities**  
Partners for Good

# МИРІВСЬКА ОТГ

Дніпропетровська обл., Томаківський р-н,  
селище Мирове, вул. Правобережна, 49  
+380 96 816 97 44 <https://myrivska.otg.dp.gov.ua/ua>

# БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

**Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр. Основна мета «бюджету для громадян» - це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.**

**Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади, це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.**

**В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.**



# БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

**Місцевий бюджет** – це фінансовий план громади. В ньому визначається звідки громада буде отримувати кошти, а також на що – витратити. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може витратити кошти бюджету. Бюджет, а також зміни до нього затверджується рішенням місцевої ради.

**Доходи бюджету** – гроші та інші ресурси, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави як для конкретних цілей, так і без конкретного призначення. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи, трансферти).

**Видатки бюджету** – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

**Трансферти** – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

**Субвенції** – кошти, які з державного бюджету передають місцевим на виконання конкретних повноважень, які делеговані державною. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

**Дотації** – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

**Загальний фонд** – це кошти, передбачені для повноцінної роботи державних установ. Кошти загального фонду витрачаються переважно за виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, задля утримання установ освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту населення, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи на змагання різного характеру).

**Спеціальний фонд** – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження установ, які вони отримують від надання послуг (від оренди приміщень, реалізації маїна, харчування дітей), а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій, благодійні внески, дарунки від юридичних та фізичних осіб.

**Бюджет розвитку** – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.



**БЮДЖЕТ** – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громадою. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік – називається бюджетний цикл і включає в себе 4 стадії: планування та складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету, і, на сам кінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

**Складання прогнозу бюджету.** Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто, той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також на які цілі витратитимуться гроші від зібраних податків. Прогноз на наступні 3 роки оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

**Складання бюджету.** На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів, розробляються та подаються бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

**Розгляд та затвердження бюджету.** Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет оприлюднюються на сайті ради.

**Виконання бюджету.** Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни – проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

**Звітування про виконання бюджету.** По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт після затвердження оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу щодо проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-те березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятись звіт про виконання бюджету, серед широкої громадськості.



# ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

## СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

📅 Липень-вересень

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

**Як долучитись:**

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу;
- Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

## СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

📅 Травень-жовтень

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

**Як долучитись:**

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради;
- Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

## РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

📅 Листопад-25 грудня

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

**Як долучитись:**

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяння поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян.

## ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

📅 Січень-грудень

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

**Як долучитись:**

- Подати проєкт на конкурс Бюджету участі. Приймати участь в кампаніях агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії міської ради.

## ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ

📅 Січень-15 березня

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

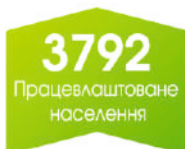
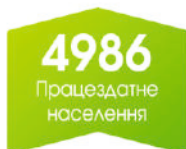
**Як долучитись:**

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремим напрямкам (наприклад, щодо гендерної орієнтованості), так і всього бюджету в цілому.

# НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

## Наша громада зараз



Земля с/г  
призначення  
**27610,43 га**



ФАПи та  
амбулаторії  
**7**



## Стратегічні пріоритети:

**КОМФОРТ  
І ВИСОКА ЯКІСТЬ  
ЖИТТЯ мешканців**

**КОНКУРЕНТНА ЕКОНОМІКА**  
яка базується на місцевому  
потенціалі та підприємливості  
мешканців

**ЗГУРТОВАНА ГРОМАДА**  
з високим людським  
капіталом

## Звідки в бюджеті гроші

**БЮДЖЕТ ОТГ НАПОВНЮЄТЬСЯ З ДВОХ ДЖЕРЕЛ:**



**ВСЬОГО:  
53 239 грн**

Найвагоміші джерела наповнення селищного бюджету

**18,8%** податок на майно

**51,4%** податок на доходи фізичних осіб

**28,4%** єдиний податок



# ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

## ГРОШІ, ЯКІ ОТРИМУЄ ГРОМАДА ВІД ДЕРЖАВИ

### ТРАНСФЕРТИ



**2 392 600,00**

Базова дотація

**1 991 299,00**

Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету

### СУБВЕНЦІЇ



**3 800 000,00**

Субвенція з державного бюджету на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад

**14 394 800,00**

Освітня субвенція з державного бюджету

**5 122 700,00**

Медична субвенція з держ. бюджету

**1 144 700,00**

Субвенція з місцевого бюджету на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету

**225 938,00**

Субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду

**113 400,00**

Субвенція з місцевого бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету

**66 867,00**

Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету

**316 879,00**

Субвенція з місцевого бюджету на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти "Нова українська школа" за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету

**65 800,00**

Субвенція з місцевого бюджету на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету

**30 000,00**

Інші субвенції з місцевого бюджету

**29 664 983,00**

# ВЛАСНІ ДОХОДИ ГРОМАДИ

## ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ 23458559,49

Податок та збір на доходи фізичних осіб	11 772 510,00
Єдиний податок	6 594 750,00
Податок на майно	4 347 390,00
Земельний податок та орендна плата	3 910 195,00
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	437 195,00
Внутрішні податки на товари та послуги	305 690,00
Екологічний податок	238 570,00
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	199 649,49



## НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ 115037,51

Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством 108 812,00

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності 5 875,00

Плата за надання адміністративних послуг 5 100,00

Державне мито 775

Інші надходження 350,51



23573597,00



# КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

## ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ЗАКЛАДИ:

Настасівська ЗОШ І-ІІІ - с.Настасівка  
Виводівська ЗОШ І-ІІІст - с.Виводове  
Вищетарасівська ЗОШ І-ІІІст - с.Вищетарасівка  
Глухівський НВК І-ІІ ст., ДНЗ - с.Глухе  
Зорянський НВК І-ІІ ст.- с.Зоря

**25290,785**  
**тис грн**

з них кошти МБ - 9776,231 тис.грн,  
15259,444 тис грн.- кошти освітньої субвенції,  
167,672 тис грн.- субвенції НУШ,  
87,438 тис грн.- залишок освітньої субвенції.

## ДОШКІЛЬНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ:

ДНЗ «Малятко» с. Настасівка,  
ДНЗ «Золота рибка» с-ще. Мирове

**3698,473 тис грн**

## ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

ВК Мирівської сільської ради

**874,000 тис грн**

## АПАРАТ ВК Мирівської сільської ради

**7449,020 тис грн**

## БУДИНКИ КУЛЬТУРИ:

Мирівський БК - с-ще Мирове,  
Зорянський БК- с.Зоря,  
Виводівський БК - Виводове,  
Вищетарасівський БК  
та Новонастасівський БК- с.Вищетарасівка

**2027,240 тис грн**

*Також ВК Мирівської сільської ради до районного бюджету передає кошти в сумі 305,1 тис.грн, це:*

- надання пільг населенню – **76,3 тис.грн.**,
- фінансова підтримка організації інвалідів і ветеранів та учасників АТО - **10,0 тис.грн.**,
- фінансова підтримка МО ГО «ВФСТ Колос» - **15,0 тис.грн.**,
- співфінансування на утримання районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді - **203,75 тис.грн.**

*До бюджету Томаківської об'єднаної територіальної громади передаються кошти:*

- для безперебійного функціонування комунального закладу «**Томаківська районна лікарня**» Дніпропетровської обласної ради - **6889,7 тис.грн.**, з них 5122,7 тис.грн за рахунок медичної субвенції з ДБ;
- соціальне обслуговування (функціонування територіального центру та стаціонарного відділення) - **614,0 тис.грн.**

Також з місцевого бюджету для безперебійного функціонування КНП «**Томаківський центр первинної медико-санітарної допомоги**» Томаківської селищної ради у сумі **549,8 тис.грн.**

*До бюджету м. Марганця*

іншу субвенцію на оплату послуг по наданню музичної освіти – **353,0 тис.грн.**

# СТРУКТУРА ВИДАТКІВ З БЮДЖЕТУ



ОСВІТА

30 750 тис грн



ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

5122,7 тис грн



ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

5194,8 тис грн



КУЛЬТУРА

2725,9 тис грн



ЖИТЛОВО – КОМУНАЛЬНЕ  
ГОСПОДАРСТВО

1228,5 тис грн



СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА  
СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

398,4 тис грн



УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ

7445,9 тис грн



ІНШІ ВИДАТКИ

3980 тис грн

**ВСЬОГО: 56 846,3 тис грн**



# НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

**ОСВІТА**  
**30749,99**

з них на оплату праці **24095,00**  
з них на оплату енергоносіїв **2658,26**  
з них, інші видатки поточні **3385,66**  
Капітальні видатки **611,07**

**УПРАВЛІННЯ  
ГРОМАДОЮ**  
**7445,85**

з них на оплату праці **6577,59**  
з них на оплату енергоносіїв **255,59**  
з них, інші видатки поточні **592,67**  
Капітальні видатки **20,00**

**КУЛЬТУРА І  
МИСТЕЦТВО**  
**2725,92**

з них на оплату праці **1949,47**  
з них на оплату енергоносіїв **461,89**  
з них, інші видатки поточні **276,75**  
Капітальні видатки **37,80**

## ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ



### ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ЗАКЛАДИ:

- Настасівська ЗОШ І-ІІІ- с.Настасівка 24,5
- Виводівська ЗОШ І-ІІІст-с.Виводове 50,1
- Вищетарасівська ЗОШ І-ІІІст-с.Вищетарасівка 24,9
- Глухівський НВК І-ІІ ст.,ДНЗ- с.Глухе 63,9
- Зорянський НВК І-ІІ ст.-с.Зоря 35,2



### ДОШКІЛЬНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ:

- ДНЗ «Малятко» с. Настасівка 79,6
- ДНЗ «Золота рибка» с-ще. Мирове 61,6

видатки  
на одного  
учня в рік,  
тис.грн.

# ВИДАТКИ НА РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Назва субвенції	Запланована сума на 2019 рік, грн	Назва об'єкту
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	3 800 000	Придбання спеціальної техніки (трактор, екскаватор, вантажопасажи́рський бортовий автомобіль) та обладнання (для машини дорожньої, причеп, подрібнювач деревини, електрогенератор, косарка та сніговий відвал до трактору) для комунального підприємства "Дніпро" Мирівської сільської ради Томаківського району Дніпропетровської області

Субвенція з місцевого бюджету на фінансування заходів соціально - економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету, в тому числі

1 144 700

544 095

Капітальний ремонт будинку культури в с.Мирове, вул.Правобережна, 2 Томаківського району Дніпропетровської області

150 751

Капітальний ремонт по монтажу автоматичної пожежної сигналізації та системи оповіщення людей про пожежу по об'єкту - Зорянський навчально-виховний комплекс за адресою вул.Сільськогосподарська, 33 с.Зоря

355 454

Капітальний ремонт по монтажу автоматичної пожежної сигналізації та системи оповіщення людей про пожежу по об'єкту - Вищетарасівська ЗОШ за адресою с.Вищетарасівка, вул.Горького, 7 Томаківського району, Дніпропетровської обл.

114 400

Поточний ремонт системи опалення Настасівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Томаківського району Дніпропетровської області

